

JUMALAN MAJA IHMISTEN KESKELLA

Raamatullinen käsitys jumalanpalveluksesta

Tämän vihkon ovatJahjoittaneet:

LUTHERAN HERITAGE-FOUNDATION
36380 Garfield Road Suite 3
Clinton Township, MI 48035
USA

SUOMEN LUTHER-SÄÄTIÖ
PL 127
00101 Helsinki

Tämä John Kleinigin artikkeli The Biblical View of Worship on julkaistu Concordia Theological Journalissa 1994. Lyhentäen kääntänyt Juhana Pohjola.

Piirroksat: Maria Pietilä

RAAMATULLINEN KÄSITYS JUMALANPALVELUKSESTA

Johdannoksi tähän aiheeseen sopii hyvin esimerkki käyttämättömästä televisiosta. Voimme kuvitella mielessämme television, jonka paikka yleensä on olohuoneessa suojassa auringolta ja sateelta. Seistessään niin keskeisellä paikalla sille on muodostunut suuret luulot itsestensä. Se on tavannut kaikki talon vieraat. Se on nähnyt ja kuullut kaiken, mitä talossa on tapahtunut. Johtoa ei **kuitenkaan** ole koskaan laitettu pistorasiaan. Käyttämättömänä ja mykkänä siitä ei ole lähtenyt puheen tai laulun ääntä eikä liioin värikuvaakaan. Kenenkään häiritsemättä se **on** tapittanut omalla **paikallaan** täyttämättä tarkoitustaan televisiona. **Ilman** kosketusta ulkomaailmaan se on elänyt omaa elämäänsä. Se ei ole nähnyt mitään ympäröivästä maailmasta eikä liioin välittänyt uusia näköaloja. Koska televisiosta itsestään ei ole tullut vastaanottajaa, se ei ole voinut myöskään välittää sanoja ja kuvia. Se on ollut vain hyödytön kapistus.

Edellä kuvatun television kaltaisia ovat ihmiset, jotka eivät koskaan osallistu jumalanpalvelukseen. He eivät **siten** täytä luomistarkoitustaan. Heistä eilule koskaan Jumalan taivaallisten lähetysten vastaanottajia tai välittäjiä, vaan sen sijaan he elävät hengellisesti turhautunutta ja tyhjää elämää.

1 Säädot kohdalleen

On olemassa vain yksi toiminto, jota teemme sekä maan päällä että kerran taivaassa. Mitä tahansa muuta teemmekin, se kestää parhaimmillaankin vain elinvuotemme. Mutta tämä toiminto kestää iankaikkisesti. Tosiasiassa harjoitteleme sitä elinikämme tulematta koskaan siinä täysin valmiiksi. Tämä toiminto on jumalanpalvelus! Se on taivaallisen elämän aloittamista jo maan päällä ja valmistautumista iankaikkiseen elämään Jumalan kanssa. Kuten lapsi käy koulua tai voi harjoitella soittamista tulevaa ammattiansa varten, jumalanpalvelus on harjoitusta konkreettista tulevaisuutta varten. Koska se on taivaallinen toimi, se saa täydellisen muotonsakin vasta taivaassa. Jumalanpalvelus on siten jotain yliluonnollista. Seuraavat kolme näkökohtaa valaisevat sitä.

Jumalanpalvelus ei ole ihmiselle luontaista. Jos saisimme seurata omia mielihalujamme, emme koskaan palvoisi Jumalaa oikein, koska se sotii langennutta luontoamme vastaan. Palvoisimme **mieluummin** itseämme tai kotitekoisia epäjumaliamme kuin elävää Jumalaa. Niinpä Jumalan täytyykin itse opettaa meille, mitä on oikea jumalanpalvelus. Hän ei siis ainoastaan näytä meille sitä, kuinka se tapahtuu, vaan Jumala itse osallistuu siihen yhdessä kanssamme niin, että opimme sen häneltä. Jumalanpalvelus on siis jumalallinen toiminto, ja saamme olla siinä mukana kuten ratsastaja, joka ratsastaa **kilpahevosensa** selässä.

Toiseksi jumalanpalvelus on varsinaisesti yliluonnollista, koska siinä ollaan te-

kemisissä asioiden kanssa, jotka eivät ole tästä maailmasta. On kyse Jumalasta ja yhteydestä häneen. Niin kuin napanuora yhdistää lapsen äitiinsä ja välittää siten ravintoa häneltä, samoin jumalanpalvelus yhdistää meidät Jumalaan. Se on kirkon elämänlanka ja siksi niin tärkeä asia. Jumalanpalvelus on jotakin sellaista, jota epäuskoinen on mahdotonta ymmärtää ja joka hämmentää. Se on jotain täysin erilaista, kuin mitä tavallisesti teemme. Siitä ei näytä olevan mitään hyötyä, vaan se tuntuu ajan ja voimavarojen haaskaukselta. Lisäksi jumalanpalvelus voi tuntua pitkäväteiseltä, koska siinä ei näytä tapahtuvan kovin erikoista.

Kolmanneksi jumalanpalvelus on yliluonnollista, koska se on pohjimmiltaan jumalallista toimintaa. Jeesus on johtava liturgi ylimmäisenä pappinamme taivaallisessa pyhäkössä. Hän johtaa jumalanpalveluksemme edustamalla meitä Jumalan edessä esirukouksessa ja kiitoksessa (Hepr.7:25; 9:25) sekä edustamalla meille Isää Jumalaa julistuksessa ja ylistyksessä (Hepr.2: 12). Palveluksellaan taivaallisessa pyhäkössä Jeesus johtaa taivaallista liturgiaamme yhdessä taivaallisten olen-tojen, enkelien ja kaikkien pyhien kanssa (Hepr.2:11; 8:2; 12:22-24; 13:15).

Koska kristillinen jumalanpalvelus on yliluonnollista, se on samalla mysteeri. Tässä tapauksessa mysteeri eroaa salaisuudesta siinä, että se pysyy selittämättömänä jopa silloinkin, vaikka siitä tietäisi paljonkin. Paavali kiteyttää tämän (Kol. 1:24): 'Kristus teissä, (teidän keskuudessanne), kirkkauden toivo.' Jumalanpalveluksessa on siis kyse Kristuksen salatusta läsnäolosta meidän kanssamme ja keskuudessamme. Me olemme hänessä ja hän meissä. Hän tulee luoksemme ja toimii puolestamme, kun kokoونnumme hänen nimessään. Hän tuo Pyhän Hengen mukanaan ja ohjaa meidät taivaallisen Isänsä luo. Jumalanpalveluksessa tulemme siten kosketuksiin Pyhän Kolminaisuuden kanssa. Tulemme kolmiyhteisen Jumalan läsnäolon piiriin ja osallistumme Jeesuksen palvelutehtävään.

Jumalanpalvelukseen liittyy myös kirkkauden toivomme, so. elämämme taivaassa Jumalan poikina ja tyttärinä. Tämä elämä ei ole vielä näkyvää vaan 'kätkeytyneenä Kristuksen kanssa Jumalassa' (Kol.3:3). Jumalanpalveluksen ihme on siinä, että taivas tulee alas Jeesuksessa ja meidät viedään yhdessä hänen kanssaan taivaaseen. Me yhdessä Jumalan valtaistuimen ympärille kerääntyneiden enkelien ja taivaan pyhien kanssa laulamme: 'Pyhä, Pyhä, Pyhä!' Uskon kautta omistamme silloin taivaan esimakua; odotamme kirkkautta, josta tulemme olemaan osallisina taivaallisen Isän lapsina ja Jumalan kuninkaallisen perheen jäseninä. Wilhelm Löhe on sanonut näin jumalanpalveluksen mysteeristä:

Jumalanpalveluksessa seurakunta on lähimpänä Herraansa, niin lähellä sulhastaan kuin se suinkin voi päästä. Silloin taivas on maan päällä ja maa taivaassa.

Jumalanpalveluksessa meidät salatulla tavalla säädetään taivaskanavan taajuudelle. Sen kautta meistä ihmisistä tulee sekä vastaanottajia että lähettäjiä, jotka yhdessä kaikkien kristittyjen kanssa välittävät tälle maailmalle, mitä on taivaallinen elämä.

Viettäessämme jumalanpalvelusta elämme todeksi luomistarkoitustamme. Täytämme Jumalan lopullista tarkoitusta meitä ja hänen koko luomakuntaansa koh-

taan. Tulemme täytetyiksi Jumalan täyteydellä. Sen tähden se on elämämme pääasia. Tästä syystä kymmenestä käskystä ensimmäiset kolme kattavat jumalanpalveluksen erilaiset aspektit. Ilman jumalanpalvelusta koko kristillinen uskomme pysyisi käsitteellisenä, teoreettisena ja viime kädessä epätodellisenä.

Vanhastaan kristikunnassa on puhuttu paljon 'ortodoksiasta'. Termi ortodoksia määritellään tavallisesti oikeaksi opetuksiksi kolmiyhteisestä Jumalasta, mutta se tarkoittaa myös 'oikeaa ylistystä' (jumalanpalvelusta). Molemmat määritelmät kuuluvat yhteen. Oikea oppi opettaa, mitä on elävän Jumalan oikea ylistäminen. Vaikka oppi olisi kuinka hyvää, virheetöntä ja innostavaa, se ei saavuta päämääräänsä ellei se nouse jumalanpalveluksesta ja palaudu takaisin kolmiyhteisen Jumalan palveluun. Kun vietämme jumalanpalvelusta oikein, annamme Jumalan olla Jumalamme, jolloin hän saa toimia kanssamme tahtomallaan tavalla. 'Ortodoksisessa' jumalanpalveluksessa liitymme suuren ylipappimme, Jeesuksen palvelutoimeen taivaallisessa pyhäkössä.

II Vastaanottaminen

Jumalanpalvelus ymmärretään helposti niin, että me palvelemme siinä Jumalaa saapumalla kirkkoon ja pitämällä hartauksiamme. Jumalanpalvelus on kuitenkin ennen kaikkea vastaanottamista; oleellista ei ole se, mitä me teemme Jumalalle, vaan se, että Jumala palvelee meitä. Jumalan toiminta on kristillisen jumalanpalveluksen sydämessä. Ihmisen toiminta on seurannainen ja riippuvaista Jumalan aloitteesta.

Tämä Jumalan ja ihmisen välinen suhde tulee ilmi selvästi Luukkaan evankeliumissa (Luuk. 22:24-27). Asia-yhteyteen on kiinnitettävä huomiota kohdan ymmärtämiseksi. Kertomus sijoittuu torstai-iltaan ennen Jeesuksen ristiinnaulitsemista. Jeesus on juuri asettanut Pyhän Ehtoollisen ja kertonut, että yksi kahdestatoista tulee kavaltamaan hänet. Sitten tapahtuu jotain huomionarvoista:

Ja heidän välillään syntyi myös kiistaa siitä, kuka heistä oli katsottava suurimmaksi. Niin hän sanoi heille: " Kansojen kuninkaat herroina niitä hallitsevat, ja niiden valtiaita sanotaan hyväntekijöiksi. Mutta älkää te niin; vaan joka teidän keskuudessanne on suurin, se olkoon niin kuin nuorin, ja johtaja niinkuin se, joka palvelee. Sillä kumpi on suurempi, sekö, joka aterioi, vai se, joka palvelee? Eikö se, joka aterioi? Mutta minä olen teidän keskellänne niinkuin se, joka palvelee."

Merkillepantavaa on viimeisen lauseen preesens-aikamuoto, joka osoittaa toi-

minnan jatkuvuutta. Opetuslasten palvelutoimi pohjautuu Jeesuksen jatkuvaan palvelukseen. Pyhässä Ehtoollisessa Jeesus on läsnä ja palvelee opetuslapsiaan. Samalla, kun hän on heidän isäntänsä ja opetuslapset ovat hänen vieraitaan, Jeesus palvelee heitä. Hän hoitaa vieraitaan ja pitää huolen siitä, ettei opetuslapsilta puutu mitään. Jeesus täyttää heidän toiveensa ja ravitsee heitä. Hän antaa itsensä kokonaan opetuslastensa käyttöön eikä vain silloin, vaan yhä edelleen. Ylösnousseena Herrana Jeesus palvelee meitä, kun tulemme hänen vieraiskseen hänen huoneeseensa. Juuri niin, Jeesus palvelee meitä jumalanpalveluksessa! Jos tämä todellisuus jää ymmärtämättä, silloin kirkkoarkkitehtuuri, liturgian rakenne ja koko käsite jumalanpalvelus ei varmastikaan avaudu. Jumalanpalveluksessa Herra Jeesus itse käärii hihansa, ojentaa meille auttavan kätensä ja panee itsensä likoon meidän hyväksemme.

Mitä Jeesus tekee meidän hyväksemme?

Tähän voi vastata kahdella tavalla. Ensinnäkin jumalanpalveluksen rakenne itsessään ilmaisee sen, mitä Jumala tekee meille. Toisaalta evankeliumitekstit kertovat siitä, kuinka Jeesus palvelee meitä, kuten hän kerran palveli kansaa Palestiinassa.

Jumalanpalveluksen järjestys kokonaisuudessaan todistaa kolmiyhteisen Jumalan läsnäolosta ja toiminnasta keskuudessamme. Se alkaa johdannolla 'Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen' julistaen kolmiyhteisen Jumalan läsnäoloa. Painopiste on siis siinä, mitä Jumala tekee. Hän on tehnyt meidät lapsikseen kasteen kautta. Hän julistaa syntimme anteeksiannetuiksi synnintunnustuksen jälkeen ja ottaa meidät vastaan lahjoja pyytävinä kerjäläisinä laulaessamme johdantovuorolaulua ja Herra armahda -rukousta. Vuorolaulussa tunnustamme, että Herra Jeesus on varsinaisesti se, joka toimittaa alttaripalvelusta ja on siten meidän liturgimme. Sen jälkeen taivaallinen Isämme puhuu meille voimallisesti Raamatun tekstien ja saaman kautta, kuuntelee rukouksemme ja avunpyyntömme kirkon suuressa esi-rukouksessa sekä antaa ehtoollisessa Kristuksen ruumiin ja veren sielujemme lääk-keeksi. Lopuksi hän lähettää meidät matkaan Pyhän Hengen siunauksella. Jumalanpalvelus on siten ennen kaikkea Jumalan armon osoitusta meitä kohtaan. Hän toki myös tuomitsee meidät, mutta vain voidakseen antaa enemmän itseään ja siunaustaan meille. Jumalanpalveluksessa evankeliumi vahvistaa meitä saadessamme annoksen hänen mittaamatonta armoaan. Siellä rohkaistumme, virkistymme, parannumme sekä tulemme autetuiksi ja elvytytyiksi. Jumala on tekijä ja me olemme hänen työnsä kohteita. Hän on antaja ja me olemme hänen hengellisten lahjojensa vastaanottajia.

Erityisesti evankeliumikertomukset kertovat siitä, kuinka Jeesus palvelee meitä jumalanpalveluksessa. Siitä syystä ne painettiin muistiin, kerrottiin aina yhä uudelleen ja sisällytettiin myös Uuteen testamenttiin, joka raportoi vain pienen osan kaikesta siitä, mitä Jeesus sanoi ja teki. Ne vaikuttavat kuitenkin enemmän kuin pelkästään kertovat, mitä Jeesus teki noin 2000 vuotta sitten. Ne julistavat, mitä hän yhä edelleen tekee kirkossaan sanansa ja sakramenttiansa kautta. Hänen pal-

velutehtävänsä eivät päättäneet kuolemaan, ylösnousemukseen ja taivaaseen astumiseen, vaan ne olivat vasta ikään kuin 'virkaanvihkimys' Jeesuksen tulevalle toiminnalle. Luukas huomioi tämän selkeästi kaksiosaisessa alkukirkon historiaansa. Evankeliumissaan Luukas osoittaa, kuinka Jeesus palveli ihmisiä *opettamalla* evankeliumia ja *parantamalla* sairaita niin ruumiin kuin sielun osalta. Aloittaessaan Apostolien teot, toisen osan tätä historiaa, Luukas viittaa siihen, mitä hän on kirjoittanut evankeliumissaan aiemmin:

Edellisessä kertomuksessani kirjoitin, oi Teofilius, kaikesta, mitä Jeesus *alkoi tehdä* ja *opettaa*, hamaan siihen päivään asti, jona hänet otettiin ylös, sittenkuin hän Pyhän Hengen kautta oli antanut käskynsä apostoleille, jotka hän oli valinnut.

Toisin sanoen Jeesus jatkaa palvelutehtävänsä armonvälineidensä kautta kirkossa. Hän jatkaa Jumalan armon evankeliumin opettamista ja särkyneiden ihmisten parantamista sairaalassaan, kirkossa. Siten jokaisella evankeliumikertomuksella on ilmeinen käyttöyhteys jumalanpalvelukseen, sillä me uskomme, että sama Jeesus on fyysisesti läsnä ja vaikuttaa messussa *aivan* yhtä todellisesti kuin kerran maan päällä (Matt 18:20).

Kristuksen palvelutehtävän kautta jumalanpalveluksessamme tapahtuu merkittävä roolien vaihto. Vanhassa testamentissa Jumala oli käsenyt Daavidin asettaa leeviläiskuoro laulamaan ylityslauluja kunniakseen samanaikaisesti kun polttouhria uhrattiin tempelin alttarilla. Kuoro ilmoitti, että Herra oli läsnä, julisti hänen hyväksyntäänsä kansaansa kohtaan sekä riemuitsi hänen arnostaan. Tämä järjestyks on käänne uudessa liitossa. Sefanjan mukaan (3:17) Herra iloitsee kansansa keskellä ja riemuitsee laululla kansastaan. Myös Jesajan profetiat täyttyvät siellä, missä vain evankeliumia julistetaan. Jumala riemuitsee uudesta Jerusalemita, kuten sulhanen morsiamestaan (Jes.62:5, 65:19). Aina tullessamme jumalanpalvelukseen Jumala pursuaa iloa saadessaan olla kanssamme. Hän riemuitsee meistä ja ilmaisee hyväksyvänsä meidät. Jumala tuo julki mielihyvänsä meistä ja nauttii seurastamme. Hänen ilonsa meistä kaksinkertaistaa meidän ilomme hänestä. Ilo saa siten *täyttymyksensä*. Jumala on asettanut jumalanpalveluksen, jotta hän voisi iloita meistä niin kuin rakkaista lapsistaan.

Jumalanpalveluksessa Jumala palvelee meitä. On kyse siitä, mitä kolmiyhteinen Jumala häneen turvaaville tekee ja antaa. Jumalanpalveluksessa Jumala antaa itsestään niin paljon kuin me voimme suinkin vain vastaanottaa tällä puolen vasta, jotta olisimme valmiit ikuisen yhdessäoloon hänen kanssaan taivaassa. Se on paikka, jossa Jumala lahjoittaa ihmeellisen arnonsa ihmisille.

111 Lähettäminen

Televisio ei ole eloton, silloin kun se vastaanottaa lähetystä. Sama sähkö, joka lähetti kuvan, auttaa myös vastaanottamaan ja tuottamaan lähetetyn kuvan. Samoin emme mekään voi olla passiivisia ja elottomia jumalanpalveluksessa. Se vaikuttaa meihin. Itse asiassa silloin kun Jumala on kanssamme tekemisissä, meillä

ei ole muuta vaihtoehtoa kuin reagoida ja vastata joko kielteisesti tai myönteisesti. Tämähän on itsestään selvää, vaikka Jumalan toiminnan ensisijaisuuteen messussa ei aina ole osattu kiinnittää riittävä huomiota. Olemme taipuvaisia painottamaan jumalanpalveluksen inhimillistä puolta jumalallisen kustannuksella, vaikka painon pitäisi olla aina jälkimmäisellä. Mitä me teemme jumalanpalveluksessa juontuu Jumalan tekemisistä ja on sen kanssa sopusoinnussa. Me emme ole aloitteentekijöitä, vaan seuraamme vain Jeesusta ja hänen ohjaustaan. Hän on johtajamme ja liturgimme jumalanpalveluksessa. Yhtä vähän kuin TV pystyy tuottamaan kuvan itsestään ilman sähköä, joka mahdollistaa vastaanoton ja lähetyksen, mekään emme kykene itessämme palvomaan Jumalaa ilman Pyhää Henkeä. Meidän palveluksemme on täysin riippuvainen Jumalan palveluksesta meitä kohtaan. Se on mahdollista vain Pyhässä Hengessä.

Jumalanpalveluksen rakenne paljastaa tämän selvästi. Jumalanpalveluksessa vastaamme Jumalan kutsuun kokoontumalla hänen läsnäolonsa. Vastaamme hänen tarjoukseensa syntien anteeksiantamuksesta tunnustamalla syntimme. Hänen julistaessaan synninpäästön laulamme 'Kunnia olkoon Jumalalle' ja muita ylistysvirsiä. Hänen puhuessaan meille saaman kautta kuuntelemme häntä tarkoin ja vastaamme siihen tunnustamalla uskomme. Hänen anteliaisuuteensa me vastaamme kolehtihaavin kiertäessä. Hänen avuntarjoukseensa vastaamme yleisessä esirukouksessa. Astuessamme taivaallisen Isämme läsnäoloon me liitymme koko taivaan hovin kanssa ylistykseen: 'Pyhä, Pyhä, Pyhä'. Kristuksen ruumiin ja veren parantavaan ja puhdistavaan lähjaan vastaamme nauttiessamme sen kiitoksella. Herran siunaukseen vastaamme lähtemällä ulos maailmaan palvelemaan Jumalaa jokapäiväisessä kutsumuksessamme. Jumalanpalveluksen rakenne ei siten ainoastaan kerro meille kuinka vastata, vaan se auttaa meitä myös vastaamaan oikealla tavalla Jumalan läsnäoloon ja lahjoihin.

Tältä osin meitä ei siis ole jätetty omien aivoitustemme varaan. Me liitymme yhdessä toisten kristittyjen kanssa Pyhän Hengen vaikutuksesta ja johtamina palvomaan Isää Pojan kautta. Henki ohjaa meitä vastaamaan oikealla tavalla. Hän pitää jumalanpalveluksessamme huolen siitä, että Jumala saa olla Jumala. Siten myös Kristuksen jatkuva työ keskuudessamme on oikealla paikallaan jumalanpalveluksessa. Pyhä Henki muuttaa koko elämämme yhdeksi ainoaksi jumalanpalvelukseksi ja ylistyslauluksi armollisesta Jumalastamme koko maailman kuultavaksi. Siten auttaessaan meitä vastaanottamaan Jumalan taivaallisen lähetyksen Pyhä Henki tekee meistä tuon lähetyksen eläviä välittäjiä ja eteenpäin lähettäjiä.

Mitä vikana kun messu ei maistu?

Monet jumalanpalvelukseen säännöllisesti osallistuvat ihmiset valittavat, etteivät he saa siitä mitään. Jokaisella voi olla sellainen tunne aika ajoin. Tällöin kuitenkin unohdamme sen, että Jumalan työ on silmiltämme salassa. Emme näe sitä, mutta tiedämme sen ainoastaan siksi, koska hän itse niin sanoo Sanassaan. Meillä voi olla jonkinlainen tuntuma sen lopputuloksesta, samoin kuin näemme hengittämisen ja syömisen vaikutukset, vaikka emme itse tapahtumaa. Yhtä hupua kuin valittaa kuinka tylsää, hyödytöntä ja epämiellyttävää on osallistua jumalanpalvelukseen, olisi valittaa kuinka tarpeetonta on uni tai miten vastenmielistä on syödä parantavia lääkkeitä. Kuten terveellisen ruuan, ei jumalanpalvelukseenkaan tarkoitus ole viihdyttää vaan ruokkia meitä. Monet epämieluisat ruoat, kuten joillekin parsakaali, ovatkin meille usein kaikkein parasta. Kuten nukkuminen, samoin jumalanpalvelus voi vaikuttaa pitkäveteiseltä ja sen tarkoitus voi jäädä pimentoon. Näin voi käydä niin ruumiin kuin järjen ja tunteenkin kohdalla. Jumalahan ei antanut sapattia Vanhassa testamentissa vain fyysisen levon takia, vaan myös hengelliseksi levoksi, virkistykseksi ja yhteydenkokemiseksi. Kuten lääke, jumalanpalveluskin voi välillä tuntua epämuikavalta, koska se hyökkää pahuuttamme vastaan sekä tuhoaa ja parantaa sen. Jumala ei välttämättä anna sitä, mitä me haluamme, vaan mitä tarvitsemme. Voimme toki aina olla kiitollisia siitä, jos tunteemme saavamme kouriintuntuvasti jonkin siunauksen messussa. Jos sellaisia tunteuksia ei kuitenkaan ole, ei ole mitään syytä olla levoton ja hämillään. Jumalanpalveluksen lahja ja hyöty ei ole näkemisen, vaan uskon asia.

Jumalanpalveluksemme on valitettavasti aina kömpelöä ja epätäydellistä niin kauan kuin vaellamme maan päällä. Vastaanottamiskykymme on keuhkoja ja eteenpäin välittäminen on vielä surkeampaa. Jumalanpalveluksemme muistuttaa enemmän nuottien tapailamista, kuin itse sinfonian soittamista. Mutta se ei haittaa. Jumalanpalveluksen pätevyys ei riipu meidän kyvyistämme ja suorituksestamme, vaan Jeesuksen erityisosaamisesta ja taidoista. Vaikka meidän jumalanpalveluksemme täällä ajassa ei ole koskaan täydellinen, Jeesus toimittaa sen puolestamme oikein. Koko elämämme on siten pala palalta oppimista, kuinka kiittää ja palvoa Jumalaa. Kukaan meistä ei ole jumalanpalveluseksperti. Olemme kaikki vastaalkajia. Osallistumalla yhdessä jumalanpalvelukseen voimme parhaiten tukea ja rohkaista toinen toistamme yhteisessä 'opiskelussamme.'

IV Lopuksi

Kolme seuraavaa tarinaa kuvaavat kiteytetysti jumalanpalveluksen tarkoitusta, luonnetta ja tärkeyttä. Ensimmäinen niistä liittyy jumalanpalveluksen tarkoitukseen. Kerrotaan, että noin vuonna 1000 prinssi Vladimir Venäjän Kievestä totesi, ettei hänen kansansa ikivanha uskonto enää tyydyttänyt. Hän lähetti palvelijoitaan ympäröiviin maihin tutustumaan niiden uskontoihin. Ensin he menivät Mekkaan, jossa he tarkkailivat muslimien jumalanpalvelusta. Heistä se oli liian synkkä ja ikävä. Roomasta heidän löytämänsä roomalaiskatolisuus oli edellistä parempi, mutta silti jota-

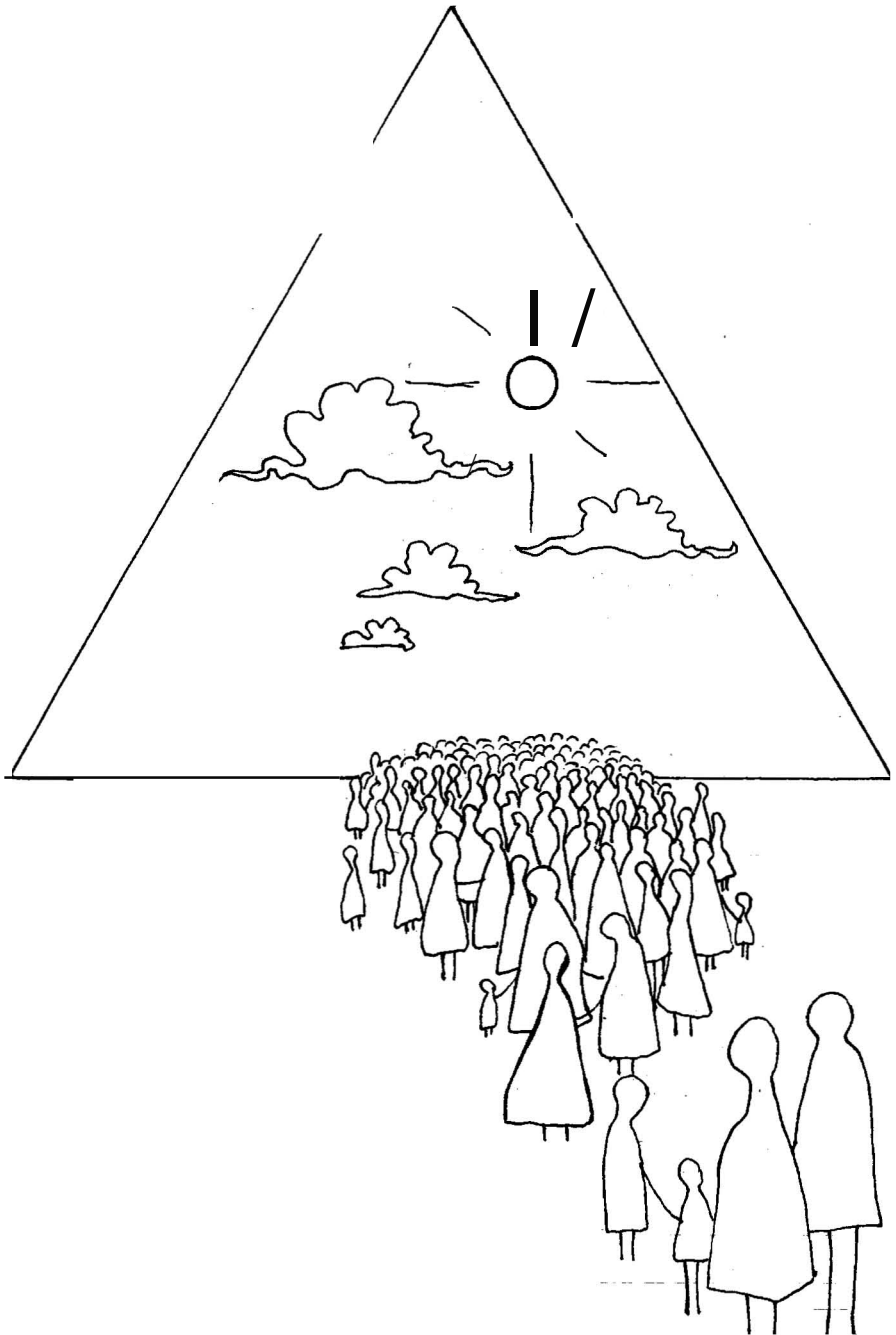
kin puuttui. Lopulta he menivät Konstantinopoliin mahtavaan Hagia Sofian katedraaliin. He palasivat sieltä takaisin innostuneina raportoiden kuninkaalle:

Emme tiedeet, olimmeko taivaassa vai maan päällä, sillä sellaista loistoa ja kauneutta ei varmasti löydy mistään muualta maan päältä. Emme pysty kuvailemaan sitä sinulle. Vain sen tiedämme, että Jumala asuu siellä ihmisten keskellä ja heidän jHmalanpalveluksensa ylittää kaikkien muiden paikkojen palvelusmenot.

Siten Kiev omaksui ortodoksisen uskon, kuten myös koko Venäjä. Tämä legenda muistuttaa siitä, mitä jumalanpalveluksen ihmeellisyys on: Jumala taivaallisessa läsnäolossaan kanssamme maan päällä.

Toinen kertomus on Luukkaan evankeliumista (24:13-35). Siinä Jeesus ilmestyy kahdelle opetuslapselleen näiden ollessa pääsiäisaamuna matkalla Jerusalemissa Emmaukseen. Opetuslapset keskustelivat pitkäperjantain tapahtumista. Jeesuksen liityttyä heidän seuraansa he eivät ensin tunnista häntä. Vielä silloinkin, kun Jeesus osoitti heille Vanhasta testamentista, että Kristuksen tuli kärsiä ja kuolla ennen kruunaustaan taivaalliseksi kuninkaaksi, he eivät käsittäneet, mistä oli kyse. Vasta kun Jeesus otti leivän, siunasi, mursi ja antoi sen heille, heidän silmänsä aukenivat ja samassa Jeesus katosi heidän näkyvistään. Tavallaan me olemme aivan samassa tilanteessa kuin nuo miehet pääsiäisenä. Kuten he, mekin olemme kyllä kuulleet Jeesuksen ylösnousemuksesta, mutta olemme tietämättömiä hänen läsnäolostaan aina siihen asti, kunnes Jeesus opettaa itsestään ja ilmestyy meille. Siten joka kerta, kun kristityt kokoontuvat Jeesuksen nimessä, heidän ylösnoussut Mestariinsa tulee heidän luokseen ja tekee itsensä tunnetuksi heille. Jokainen jumalanpalvelus on pääsiäisjuhla, jossa kohtaamme Herramme ja tulemme tuntemaan hänet. Jeesus saa sydämemme palamaan sanoillaan ja hän avaa silmämme näkemään hänen läsnäolonsa. Joka sunnuntai ylösnoussut Herra tulee luoksemme samalla tavalla kuin hän kerran kohtasi opetuslapset.

Viimeinen kertomus kuvaa jumalanpalveluksen tärkeyttä ja toisaalta sen laiminlyönnin mielettömyyttä. Jokin aika sitten allekirjoittaneen vaimo tapasi vanhan ystävänsä, jota hän ei ollut tavannut vuosiin. Keskustelun kuluessa ystävä paljasti asuvansa Adelaidessa kahden lapsensa kanssa samaan aikaan kun hänen miehensä asui pysyvästi satojen kilometrien päässä Canberrassa. He tapasivat toisiaan silioin tällöin, mutta elivät pääasiassa erillään. Suhteessa Jumalaan monet kristityt ovat kuten toisistaan erossa elävät mies ja vaimo, jolloin suhteesta puuttuu normaali avioelämä. Sellaiset kristityt ovat kastettujaja konfirmoituja, mutta he harvoin osallistuvat jumalanpalvelukseen, koska pitävät sitä tarpeettomana ja paremminkin taakkana kuin mahtavana etuoikeutena ja kristillisen elämän huippukohtana. Jumalanpalvelus on viime kädessä Jumalasta iloitsemista ja nauttimista. Westminsterin katekismus alkaa kysymyksellä: 'Mikä on ihmisen olemassaolon päätarkoitus?' Vastaus on osuva: 'Ihmisen päätarkoitus on palvoa Jumalaa ja iloita hänestä ikuisesti.' Viime kädessä molemmat tarkoittavat yhtä ja samaa asiaa.

Jumalanpalvelus on kristillisen kirkon sydän. Kirkon elämä virtaa alttariIta. Tässä kirjoituksessa syvällisesti ja kansantajuisesti pureudutaan jumalanpalveluksen olemukseen. Siinä avataan jumalanpalvelukseen näkymä, jota ei aika eikä paikka kahlitse. Jumalanpalvelus on taivaallisen elämän aloittamista maan päällä, mutta myös jo nyt sen viettämistä Kristuksen ja kaikkien pyhien kanssa.

Kirjaseen julkaisijan Suomen Luther-säätiön työnäkynä on edistää ja tukea Jumalan sanan mukaista jumalanpalveluselämää Suomessa. Säätiö haluaa sekä antaa oikeaa opetusta jumalanpalveluksesta että myös tarjota jumalanpalvelusyhteisöjä, joissa voi vastaanottaa Jumalan kalliita lahjoja.

Artikkelin kirjoittaja John W. Kleinig toimii Australiassa, Adelaiden Luther-seminaarin professorina. Hän on erikoistunut Vanhan testamentin eksegetiikkaan sekä jumalanpalveluksen teologiaan.

Tämä vihko aloittaa Suomen Luther-säätiön Aamutähti-sarjan, joka keskittyy uskonelämän peruskysymyksiin. Sarjan toimittajina ovat rovasti, teol. lis Simo Kiviranta ja pastori Juhana Pohjola.

Suomen Luther-säätiö

Aamutähti

Nro 1.

ISBN-951-98519-0-9